

Barnets bästa!

Styrelsen för föreningen Barnombudsmannen i Uppsala beslutade nyligen att driva frågan om att FN:s konvention om barnets rättigheter, ofta kallad barnkonventionen, bör bli lag i Sverige. Sverige ratificerade barnkonventionen år 1990, som en av de första länderna i världen. Sedan dess har många lagar anpassats till det bättre för barns skydd. Tyvärr räcker det inte till.

I de fall där barnets rättigheter utifrån barnkonventionen ställs mot en annan svensk lag så faller konventionen eftersom den endast är ett folkrättsligt dokument.

Under hösten har jag stött på flera fall där det varit tydligt att det varit svårt för socialtjänsten att verkligen kunna se till barnets bästa utifrån barnkonventionen, eftersom de varit bakbundna av andra lagar. Det kan handla om föräldrar som är misstänkta för olika övergrepp på ett barn, men ändå är de som får avgöra vilken insats som skall sättas in och även hindra att barnet får ett annat boende. Detta trots att barnet är i övre tonåren, och alltså bör vara moget nog att inte bara lyssnas på, utan även få påverka ett beslut.

Det kan också handla om att barn är rädda för att bo eller umgås själva med en förälder, för att denna har misshandlat en annan förälder eller syskon, eller det finns en pågående utredning om misshandel. Så länge utredningarna pågår är det ofta svårt att gå efter barnets vilja. Konsekvensen då blir att istället för barnets rätt till föräldrar, som barnkonventionen fastställer, så blir det föräldrarnas rätt till sitt barn som gäller.

I dessa lägen hade det sannolikt gjort skillnad om Sverige, liksom Norge gjorde 2003, gav barnkonventionen företräde framför kolliderande lagar. Andra sammanhang där det kan ha betydelse är i asylärenden.

Både Rädda Barnen och Unicef har gjort utredningar på området och kommit fram till samma slutsats, nämligen att barns rättssäkerhet skulle stärkas om barnkonventionen blev svensk lag. Nu har även regeringen startat en utredning i ärendet. För att det ska bli ett lagförslag och för att det ska röstas igenom är det dock viktigt att det finns en opinion bakom också. Det betyder att vi behöver vara så många som möjligt som driver frågan.

Tills vidare får vi förstås inte sluta att kräva att barnkonventionen följs, vi är trots allt bundna till den. Vi måste kräva att barnets bästa tas på allvar i alla beslut och att barn får möjlighet att påverka beslut där de berörs – vilket ju är i de allra flesta fall.

Lisa Skiöld

Verksamhetschef på Barnombudsmannen i Uppsala



Faktaruta

Barnombudsmannen i Uppsala arbetar med att förverkliga FN:s barnkonvention. Arbetet sker med barn, unga, vårdnadshavare, politiker och tjänstemän samt personal inom verksamheter som berör eller möter barn.

Arbetsmetoderna för BOiU är informera, bevaka och stödja, samverka och att ge barn och unga en röst.

BOiU arrangerar t ex Mötesplatsen, som är ett forum där unga och beslutsfattare träffas för att besluten ska bli bättre.

Barnombudsmannen i Uppsala är en ideell förening som har funnits sedan 1988 och verkar inom Uppsala län. Föreningen får sin finansiering av Uppsala kommun och Landstinget i Uppsala län.